

Súd: Okresný súd Košice I
Spisová značka: 41P/76/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7121205982
Dátum vydania rozhodnutia: 17. 08. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Zuzana Kudlovská
ECLI: ECLI:SK:OSKE1:2021:7121205982.2

Uznesenie

Okresný súd Košice I v právnej veci starostlivosti o maloletého: V. I., G.. XX.XX.XXXX, zastúpeného kolíznym opatrovníkom Úradom práce, soc. vecí a rodiny Košice, dieťa rodičov: matka J. V., G.. XX.XX.XXXX, K. U. XX, Košice a otec M. I., G.. XX.X.XXXX, E. K. C. - A. C., toho času Ústav na výkon trestu odňatia slobody, Budovateľská 1, Košice - Šaca, za účasti navrhovateľky: T. V., G.. X.XX.XXXX, E. K. C. - L. T., toho času J. G. K. Q. X, XXX XX C., v konaní o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia

rozhodol:

I. Nariaďuje neodkladné opatrenie, ktorým dočasne z v e r u j e M.. V. I., G.. XX.XX.XXXX do náhradnej osobnej starostlivosti T. V., G.. X.XX.XXXX, ktorá bude maloletého vychovávať, zastupovať a spravovať jeho majetok v bežných veciach.

II. Matka je povinná prispievať na výživu maloletého V. I., G.. XX.XX.XXXX vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa alebo nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona mesačne, a túto sumu poukazovať Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Košice vždy do 15. dňa v mesiaci vopred, počnúc právoplatnosťou tohto uznesenia.

III. Otec je povinný prispievať na výživu maloletého V. I., G.. XX.XX.XXXX vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa alebo nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona mesačne, a túto sumu poukazovať Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Košice vždy do 15. dňa v mesiaci vopred, počnúc právoplatnosťou tohto uznesenia.

odôvodnenie:

1. Navrhovateľka návrhom doručeným súdu dňa 10.8.2021 žiadala, aby bol mal. V. I. J., G.. XX.XX.XXXX zverený do jej osobnej starostlivosti ako starej matky maloletého V. z matkinej strany. Návrh odôvodnila tým, že matka maloletého je jej dcérou, ktorá má dlhodobé problémy s nadužívaním alkoholu. Od 21.5.2021 do 16.7.2021 sa matka zúčastnila pobytovej formy protialkoholického liečenia. Predtým žila spolu s maloletým V. G. Z. C. A. V. A.. L. Z. C., kde sústavne porušovala domový poriadok v dôsledku užívania alkoholu. Stalo sa, že zariadenie kontaktovalo navrhovateľku, aby si prišla pre maloletého V., kým jeho matka vytriezvie. Matka maloletého V. sa šla liečiť, pretože ju z predmetného zariadenia vyhodili s tým, že sa môže vrátiť až keď sa začne liečiť. Nakoľko matka nemala kam ísť, rozhodla sa nastúpiť na liečbu. Počas liečenia sa navrhovateľka starala o maloletého vnuka, čo jej umožnilo zariadenie núdzového bývania, v ktorom v súčasnosti býva spolu so svojimi dvomi maloletými synmi. Po prepustení z liečenia však matka maloletého začala opätovne piť a dňa 22.7.2021 sa v zariadení opila tak, že nebola schopná zabezpečovať starostlivosť o maloletého, preto zariadenie kontaktovalo navrhovateľku. Od toho času je maloletý v starostlivosti navrhovateľky, o čom bol upovedomený aj príslušný Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny. Navrhovateľka ďalej uviedla, že k maloletému má vytvorenú silnú citovú väzbu, tak ako aj jej dvaja maloletí synovia a nechce, aby maloletý vyrastal v detskom domove. Matka maloletého nie je schopná sa o neho postarať, je silne závislá na alkohole a vzhľadom k nízkemu veku maloletého vzniká riziko ohrozenia zdravia a života maloletého. Maloletý je zanedbávaný, nerozpráva, matka sa mu venovala len minimálne. V zariadení núdzového bývania, kde sa navrhovateľka nachádza,

môže bývať s ňou aj maloletý, avšak len v prípade, že jej bude zverený do náhradnej starostlivosti. Navrhovateľka v súčasnosti pracuje na základe dohody o vykonaní práce v reštaurácii Š. Z. C. ako upratovačka na štyri hodiny denne. V núdzovom zariadení navrhovateľku vnímajú ako bezproblémovú, rešpektuje pokyny zariadenia a riadne sa stará o svojich dvoch maloletých synov. Je bezúhonná a zdravá.

Súd na základe predložených listinných dôkazov, okrem skutočností už uvedených v návrhu zistil nasledovné:

2. Maloletý V.G. I., G.. XX.XX.XXXX pochádza z nemanželského vzťahu J. V., G.. XX.XX.XXXX a M. I., G.. XX.X.XXXX.

3. Uznesením Okresného súdu C. T. sp.zn. XXP/XXX/XXXX zo dňa 24.6.2021 bol maloletý M. M., G.. XX.XX.XXXX pochádzajúci z nemanželského vzťahu J. V., G.. XX.XX.XXXX Q. M. M., G.. XX.X.XXXX, neodkladným opatrením zverený do náhradnej osobnej starostlivosti starého otca z otcovej strany.

4. Podľa správy Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny C. zo dňa 30.11.2020, ktorá je obsahom spisu v konaní sp.zn. XXP/XXX/XXX0 úrad eviduje spisovú dokumentáciu maloletých od augusta 2018, kedy úrad obdržal telefonický podnet týkajúci sa zanedbávania starostlivosti rodičov o maloleté deti, M. M., G.. XX.XX.XXXX Q. V. I., G.. XX.XX.XXXX. Obsahom podnetu boli informácie týkajúce sa predovšetkým nadužívania alkoholických nápojov u rodičov, ako aj fyzického napadnutia matky zo strany jej druhu, následkom ktorého bola matka hospitalizovaná. V rámci sociálnych šetrení bolo zistené, že matka žije v spoločnej domácnosti s druhom, M. I. a jej dvoma deťmi, maloletým M. a maloletým V.. Úrad obdržal opakované podnety anonymné aj neanonymné, ktoré sa týkali zanedbávania starostlivosti o maloleté deti, nadužívania alkoholických nápojov u rodičov maloletých detí, ako aj fyzického násillia zo strany druhu matky voči matke a voči maloletému M. M., jeho nevlastnému synovi. Matka tunajšiemu úradu opakovane uviedla, že ju jej druh fyzicky napáda, bojí sa ho však vyhodit' zo spoločnej domácnosti, pretože je veľmi násilnícky. Úrad na základe zistených skutočností podal dňa 03.03.2020 podnet na preverenie podozrenia zo spáchania trestného činu týrania blízkej a zverenej osoby, kde v pozícii poškodeného je maloletý M. M. a jeho matka, J. V.. Matka dňa 9.3.2020 na tunajšom úrade uviedla, že nechce spisovať úradný záznam, pretože sa bojí svojho druhu a dôsledkov ktoré by mohli nasledovať keby to zistil. Matka uviedla, že ju jej druh týra. Raz ju zbil až tak, že jej roztrhol slezinu. Jeho násillie voči nej sa neustále stupňuje. Jej druh už nie je agresívny len voči nej, ale aj voči jej synovi M. M.. K synovi V. sa správa normálne, jemu neublízuje. Dňa 20.11.2020 bola v rodine maloletých detí vykonávaná terénna sociálna práca zo strany úradu. V čase sociálneho šetrenia bola v domácnosti prítomná matka, druh matky a maloletý V.. Maloletý M. sa nachádzal v školskom zariadení. V domácnosti sa nachádzali aj rodinní známi, ktorí boli zavretí v jednej z izieb. Druh matky reagoval počas sociálneho šetrenia agresívne, javil znaky požitia alkoholu. Počas rozhovoru s matkou boli zo strany pracovníčok úradu pozorované viditeľné modriny a podliatiny na oboch rukách, ktoré siahali od ramena až po lakeť, rovnako aj na brade. Sociálne šetrenie bolo následne predčasne ukončené z dôvodu agresivity druhu matky voči matke, aj voči pracovníčkam úradu. Následne bola zo strany úradu kontaktovaná tiesňová linka 112, kde boli oznámené skutočnosti zistené v rámci sociálneho šetrenia pomerov. Dňa 26.11.2020 sa na tunajší úrad dostavila stará matka maloletých detí, pani T. V., G.. X.XX.XXXX, bytom C. A. Q. X, C. a uviedla, že druh jej dcéry jej dcéru J. V. brutálne bije, bráva ju do izby v byte a tam ju surovo kope a bije. Všetky tieto ataky sa dejú pred očami detí. Stará matka uviedla, že druh jej dcéry sa takto surovo správa aj voči maloletému M. M., ktorého tiež fyzicky atakuje. Stará matka bola zo strany úradu poučená o povinnosti podania trestného oznámenia na políciu. Úrad vo veci podozrenia zo spáchania trestného činu a to týrania blízkej a zverenej osoby podal podnet na Okresné riaditeľstvo policajného zboru v C.. Úrad s poukazaním na prebiehajúce policajné vyšetrovanie vo veci podozrenia z týrania maloletého dieťaťa druhom matky, ktorý s maloletým toho času žije v spoločnej domácnosti odporúča súdu návrhu na vydanie neodkladného opatrenia vyhovieť a maloletého M. M. dočasne zverit' do náhradnej osobnej starostlivosti starých rodičov.

5. Z lustrácie v Zbore väzenskej a justičnej stráže SR súd zistil, že otec maloletého bol v konaní 4T/20/2021 rozhodnutím Okresného súdu C. I právoplatne odsúdený za spáchanie trestného činu týranie blízkej a zverenej osoby podľa § 208 odsek 1 písmeno a /, odsek 3 písmeno a/, písmeno d/ Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. b/ Trestného zákona na trest odňatia slobody v trvaní 4 rokov nepodmienečne a od 2.12.2020 si odpykáva trest v Ústave na výkon trestu odňatia slobody v C.Š. - Š.i.

6. Podľa § 324 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“), pred začatím konania, počas konania a po jeho skončení súd môže na návrh nariadiť neodkladné opatrenie.

7. Podľa § 324 ods. 3 CSP, neodkladné opatrenie súd nariadi iba za predpokladu, ak sledovaný účel nemožno dosiahnuť zabezpečovacím opatrením.

8. Podľa § 325 ods. 1 CSP, neodkladné opatrenie môže súd nariadiť, ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery alebo ak je obava, že exekúcia bude ohrozená.

9. Podľa ust. § 325 ods. 2 písm. d.) CSP, neodkladným opatrením možno strane uložiť najmä, aby niečo vykonala, niečo sa zdržala alebo niečo znášala.

10. Podľa § 326 ods. 1 CSP, v návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia sa popri náležitostiach návrhu na začatie konania podľa § 132 CSP uvedie opísanie rozhodujúcich skutočností odôvodňujúcich potrebu neodkladnej úpravy pomerov alebo obavu, že exekúcia bude ohrozená, opísanie skutočností hodnoverne osvedčujúcich dôvodnosť a trvanie nároku, ktorému sa má poskytnúť ochrana a musí byť z neho zrejmé, akého neodkladného opatrenia sa navrhovateľ domáha.

11. Podľa § 328 ods. 1 CSP, ak súd nepostupoval podľa § 327, nariadi neodkladné opatrenie, ak sú splnené podmienky podľa § 325 ods. 1, inak návrh na nariadenie neodkladného opatrenia zamietne.

12. Podľa § 329 ods. 1 CSP, súd môže rozhodnúť o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia aj bez vylúču a vyjadrenia účastníkov konania a bez nariadenia pojednávania.

13. Podľa ust. § 333 CSP, neodkladné opatrenie zanikne, ak uplynul čas, na ktorý bolo nariadené.

14. Podľa § 334 CSP, súd na návrh neodkladné opatrenie zruší, ak odpadnú dôvody, pre ktoré bolo nariadené.

15. Podľa § 337 ods. 3 CSP, súd aj bez návrhu uznesenie o neodkladnom opatrení zruší rozhodnutím, ktorým návrhu na začatie konania vo veci samej vyhovel.

16. Podľa § 363 zákona č. 161/2015 Z. z. Civilný mimosporový poriadok (ďalej len „CMP“), súd môže aj bez návrhu zrušiť nariadené neodkladné opatrenie, ak sa zmenia pomery alebo ak odpadli dôvody, pre ktoré bolo nariadené.

17. Nariadenie neodkladného opatrenia je podľa zákonného predpokladu prípustné a opodstatnené vtedy, ak sa tvrdí a osvedčí, že sú tu právne vzťahy medzi účastníkmi, ak tieto právne vzťahy vyžadujú potrebu bezodkladne upraviť pomery, alebo ak je obava, že exekúcia bude ohrozená (§ 325 ods. 1 CSP). Pri rozhodovaní o nariadení neodkladného opatrenia vychádzal súd zo všeobecného právneho predpisu (*lex generalis*), ktorým je Civilný sporový poriadok, a ktorý v § 325 ods. 2 demonštratívne uvádza niektoré príklady neodkladných opatrení, ktoré možno nariadiť, keďže Civilný mimosporový poriadok ako osobitný právny predpis (*lex specialis*) v § 360 a nasl. obsahuje len niektoré ustanovenia o neodkladných opatreniach (a to vo veciach ochrany maloletého, vo veciach výživného, vo veciach osobnej starostlivosti o maloletého a o povolení súdu na výkon oprávnenia vo veci starostlivosti o maloletých).

18. Z citovaných zákonných ustanovení vyplýva, za akých podmienok môže súd nariadiť neodkladné opatrenie, pričom zo samotného názvu vyplýva, že takéto opatrenie súdu je nevyhnutné nariadiť, že jeho nariadenie neznesie odklad, a účel neodkladného opatrenia nie je možné dosiahnuť iným spôsobom. Neodkladné opatrenie je inštitútom procesného práva, ktorým súd dočasným opatrením poskytuje ochranu ohrozeným, či porušeným právnym pomerom účastníkov dovedty, kým svojím meritórnym rozhodnutím neposkytne definitívnu ochranu. Vo veciach starostlivosti súdu o maloleté deti je prioritný záujem dieťaťa. Nevyhnutným predpokladom pre vyhovie návrhu na vydanie neodkladného opatrenia je naliehavosť potreby takejto úpravy pomerov účastníkov konania. Posúdenie, či a kedy je takáto potreba daná, je ponechaná na úvahu súdu, pričom je potrebné starostlivo skúmať všetky dôsledky, ktoré by mohli nastať pre účastníka nariadením neodkladného opatrenia.

19. Súd zdôrazňuje, že v konaniach o nariadenie neodkladného opatrenia má dokazovanie fakticky povahu osvedčenia, to znamená, že súd na základe dostupných dôkazných prostriedkov zisťuje najvýznamnejšie relevantné skutočnosti, pričom nemusí dodržiavať formalizovaný postup štandardného procesného dokazovania.

20. Súd po posúdení všetkých skutočností dospel k záveru, že návrh na nariadenie neodkladného opatrenia na zverenie maloletého do náhradnej osobnej starostlivosti navrhovateľky, starej matky maloletého, je dôvodný. Stará matka osvedčila naliehavosť neodkladnej úpravy pomerov ako aj nebezpečenstvo bezprostredne hroziacej ujmy maloletému, ktoré odôvodňuje okamžitý zásah súdu formou nariadenia neodkladného opatrenia.

21. Súd na základe uvedených skutočností dospel k záveru, že je nevyhnutné zasiahnuť do pomerov v rodine neodkladným opatrením, lebo je tu ohrozený zdravý vývoj a vývin maloletého V.. V danom prípade skutočnosti vyplývajúce zo spisu osvedčujú tak závažné okolnosti, ktoré matku i otca zo starostlivosti o maloletého toho času vylučujú. Druh matky, otec maloletého, bol právoplatne odsúdený za trestný čin týrania blízkej a zverenej osoby, ktorého sa dopúšťal voči matke maloletého. Matka maloletého, u ktorej sa, tak ako vyplýva z odôvodnenia rozsudku Okresného súdu C. T. sp.zn. 4T/20/2021, rozvinula posttraumatická stresová porucha, ktorá je súčasťou syndrómu týranej ženy, nie je schopná sa o maloletého postarať, nakoľko má sama problémy s alkoholom. Ak by maloletý zotrval v osobnej starostlivosti svojej matky, je tu nebezpečenstvo bezprostredne hroziacej ujmy na zdraví, či dokonca i živote maloletého, ktorý by za daných okolností mohol ostať bez adekvátnej starostlivosti. Právo na ochranu života a zdravia ako jedno z najzákladnejších práv garantovaných Ústavou Slovenskej republiky je právo, ktoré má absolútnu povahu a jeho prioritné postavenie je nevyhnutné, pri rozhodovaní o potlačení druhého práva, brať na zreteľ.

22. V prípade, ak rodičia nie sú schopní zabezpečiť dieťaťu riadnu starostlivosť, je potom v záujme dieťaťa, aby starostlivosť, pokiaľ je to možné, zabezpečili práve jeho najbližší rodinní príbuzní. V danom prípade je navrhovateľka starou matkou maloletého zo strany matky. Pre riadne zabezpečenie tejto starostlivosti je nevyhnutné, aby navrhovateľka disponovala súdnym rozhodnutím, ktorým sa dočasne maloletý zveruje do jej náhradnej osobnej starostlivosti, a zároveň je potrebné a v záujme maloletého zabezpečiť, aby navrhovateľke bolo vyplácané na maloletého aj výživné v nevyhnutnej miere. Súd preto rozhodol tak, že maloletého zveril do náhradnej osobnej starostlivosti navrhovateľky.

23. Pokiaľ ide o rozsah vyživovacej povinnosti, v zmysle ust. § 366 CMP možno neodkladným opatrením uložiť účastníkovi, aby platil výživné v nevyhnutnej miere. Súd preto uložil matke i otcovi maloletého povinnosť prispievať na výživu maloletého sumou vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené nepĺnoleté dieťa alebo nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona, nakoľko matka je toho času bez príjmu a otec si odpykáva trest odňatia slobody. Preto súd nariadil neodkladné opatrenie v tom znení ako je to uvedené vo výrokovej časti tohto uznesenia. Súd na záver uvádza, že rozhodol v zákonnej 30-dňovej lehote, pretože v danom prípade podľa obsahu návrhu dospel súd k záveru, že ide o zverenie maloletého dieťaťa do starostlivosti budúcich pestúnov a nie odovzdanie maloletého do starostlivosti toho koho označí súd podľa § 367 CMP.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresný súd Košice I v troch písomných vyhotoveniach.

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 127 Z. č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha (§ 365 ods. 1 a 2 Z. č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku).

Odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci.

Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní.

V odvolacom konaní možno uvádzať nové skutkové tvrdenia a predkladať nové dôkazné návrhy.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľný exekučný titul, môže oprávnený podať návrh na nariadenie výkonu rozhodnutia (§ 376 ods. 1 Civilného mimosporového poriadku).

Súd môže nariadiť výkon rozhodnutia aj bez návrhu (§ 376 ods. 2 Civilného mimosporového poriadku).